

Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
HENRIK SAUGMANDSGAARD ØE
prednesené 12. januára 2017¹

Vec C-620/15

A-Rosa Flussschiff GmbH

proti

**Union de recouvrement des cotisations de sécurité sociale et d'allocations familiales (Urssaf)
d'Alsace, ktorá je právnym nástupcom Urssaf du Bas-Rhin,
Sozialversicherungsanstalt des Kantons Graubünden**

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Cour de cassation (Francúzsko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Nariadenie (EHS) č. 1408/71 — Sociálne zabezpečenie — Určenie uplatniteľných právnych predpisov — Článok 14 ods. 2 písm. a) bod i) — Osoby patriace k cestujúcemu personálu podniku prevádzkujúceho medzinárodnú prepravu cestujúcich — Švajčiarska pobočka — Nariadenie (EHS) č. 574/72 — Článok 12a bod 1a — Potvrdenie E 101 — Závazný účinok“

I – Úvod

1. Súdny dvor už pri mnohých príležitostiach skonštatoval, že potvrdenie E 101² vydané príslušnou inštitúciou³ členského štátu, potvrdzujúce, že na pracovníka, ktorý sa pohybuje v rámci Európskej únie, sa vzťahuje systém sociálneho zabezpečenia tohto členského štátu, zaväzuje tak príslušnú inštitúciu, ako aj súdy hostiteľského členského štátu, takže na pracovníka sa nemôže vzťahovať systém sociálneho zabezpečenia tohto hostiteľského členského štátu⁴.

1 — Jazyk prednesu: francúzština.

2 — Potvrdenie E 101, nazývané „potvrdenie o uplatniteľných právnych predpisoch“, zodpovedá štandardizovanému formuláru vypracovanému správnej komisiou pre sociálne zabezpečenie migrujúcich pracovníkov uvedenou v hlave IV nariadenia č. 1408/71. Pozri rozhodnutie správnej komisie č. 202 zo 17. marca 2005 o vzorových tlačivách potrebných na uplatňovanie nariadení Rady (EHS) č. 1408/71 a (EHS) č. 574/72 (E 001, E 101, E 102, E 103, E 104, E 106, E 107, E 108, E 109, E 112, E 115, E 116, E 117, E 118, E 120, E 121, E 123, E 124, E 125, E 126, E 127) (2006/203/ES) (Ú. v. EÚ L 77, 2006, s. 1). Od 1. mája 2010 sa potvrdenie E 101 podľa nových nariadení (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (Ú. v. EÚ L 166, 2004, s. 1; Mim. vyd. 05/005, s. 72) a č. 987/2009 zo 16. septembra 2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 (Ú. v. EÚ L 284, 2009, s. 1) o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia, zmenilo na potvrdenie A1.

3 — Pokiaľ ide o výraz „príslušná inštitúcia“, pozri článok 1 písm. o) nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a ich rodinných príslušníkov, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva, zmeneného a doplneného nariadením Rady (EHS) č. 1390/81 z 12. mája 1981 (Ú. v. ES L 143, 1981, s. 1; Mim. vyd. 05/001, s. 222), nariadením Rady (ES) č. 1606/98 z 29. júna 1998 (Ú. v. ES L 209, 1998, s. 1; Mim. vyd. 05/003, s. 308) a nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 631/2004 z 31. marca 2004 (Ú. v. EÚ L 100, 2004, s. 1; Mim. vyd. 05/005, s. 10) (ďalej len „nariadenie č. 1408/71“).

4 — Pozri najmä rozsudky z 10. februára 2000, FTS (C-202/97, EU:C:2000:75); z 30. marca 2000, Banks a i. (C-178/97, EU:C:2000:169), ako aj z 26. januára 2006, Herbosch Kiere (C-2/05, EU:C:2006:69).

2. V prejednávanej veci sa Cour de cassation (Kasačný súd, Francúzsko), zasadajúci v pléne, v podstate pýta Súdneho dvora na uplatniteľnosť tejto judikatúry na situácie, keď príslušná inštitúcia alebo súdy hostiteľského členského štátu zistia, že podmienky pre vydanie potvrdenia E 101 zjavne neboli splnené⁵.
3. V spore vo veci samej proti sebe stoja nemecká spoločnosť a francúzske orgány sociálneho zabezpečenia, a jeho predmetom je vymáhanie viac ako dvoch miliónov eur na základe uplatnenia francúzskeho zákona o sociálnom zabezpečení z dôvodu, že táto spoločnosť neplatila príspevky do francúzskeho systému sociálneho zabezpečenia za zamestnancov pracujúcich na palube výletných lodí vo francúzskych vodách. Francúzske orgány sa domnievajú, že keďže dotknutí zamestnanci boli počas celého trvania ich zmluvy pridelení na lode plávajúce výlučne vo Francúzsku, vzťahoval sa na nich francúzsky systém sociálneho zabezpečenia podľa článku 13 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 1408/71⁶, obsahujúceho všeobecné pravidlo, podľa ktorého sa na osobu, ktorá je zamestnaná na území jedného členského štátu, vzťahuje právna úprava sociálneho zabezpečenia tohto štátu.
4. Spoločnosť požaduje, aby sa na dotknutých zamestnancov uplatnila švajčiarska právna úprava sociálneho zabezpečenia, pričom sa opiera o potvrdenia E 101 osvedčujúce, že sa na nich vzťahuje švajčiarsky systém sociálneho zabezpečenia. Tieto potvrdenia vydala príslušná švajčiarska inštitúcia na základe článku 14 ods. 2 písm. a) bodu i) tohto nariadenia, ktorý upravuje výnimku, na základe ktorej sa na osobu zamestnanú pobočkou, ktorá patrí k cestujúcemu alebo lietajúcemu personálu podniku prevádzkujúceho medzinárodnú prepravu osôb, vzťahujú právne predpisy štátu, na území ktorého sa nachádza táto pobočka.
5. Vnútroštátny súd sa domnieva, že podmienky činnosti dotknutých zamestnancov zjavne nepatria do vecnej pôsobnosti článku 14 nariadenia č. 1408/71. Vzniká teda otázka, či za takých okolností môže príslušná inštitúcia alebo súdy hostiteľského členského štátu posúdiť a v prípade potreby výnimočne spochybniť platnosť potvrdenia E 101 vydaného príslušnou inštitúciou iného členského štátu.
6. Prejednávaný návrh predkladá citlivú otázku nastolenia rovnováhy v oblasti sociálneho zabezpečenia medzi na jednej strane zásadami právnej istoty a voľného pohybu pracovníkov v rámci Únie, a na druhej strane potrebou zabezpečiť správne uplatňovanie príslušných ustanovení nariadenia č. 1408/71. Táto otázka získala na význame počas posledných rokov kvôli integrácii trhov práce členských štátov⁷.
7. V týchto návrhoch vysvetlím dôvody, pre ktoré sa domnievam, že za okolností prejednávanej veci nie je dôvodné odchyliť sa od judikatúry Súdneho dvora a uznať tak výnimku zo záväzného účinku potvrdenia E 101.

5 — Tejto témy sa týkajú aj ďalšie veci, o ktorých Súdny dvor stále koná. Pozri najmä vec C-474/16, *Belu Dienstleistung a Nikless*. V tomto zmysle pozri rovnako veci C-359/16, *Altun a i.* a C-356/15, *Komisia/Belgicko*.

6 — Pozri poznámku pod čiarou na strane 3.

7 — V rokoch 2012 a 2013 dosahoval celkový počet vydaných potvrdení A1 (nový dokument, ktorý nahradil potvrdenie E 101) 1,53 milióna v roku 2012 a 1,74 milióna v roku 2013. Zvlášť počet potvrdení A1 vydaných osobám, ktoré vykonávajú činnosť v dvoch alebo viacerých členských štátoch, sa významne zvýšil, a to z 168 279 v roku 2010 na 370 124 v roku 2013, čo v tomto období predstavuje nárast o 120%. Pozri PACOLET, J., DE WISPÉLAERE, F.: *Posting of workers – Report on A1 portable documents issued in 2012 and 2013*, zverejnená Komisiou v decembri 2014, s. 8.

II – Právny rámec

A – Nariadenie č. 1408/71

8. Článok 13 nariadenia č. 1408/71 s názvom „Všeobecné pravidlá“, nachádzajúci sa v hlave II nazvanej „Určenie uplatniteľných právnych predpisov“, vo svojom odseku 1 a odseku 2 písm. a) stanovuje:

„1. Na osoby, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, sa vzťahujú právne predpisy len jedného členského štátu. Tieto právne predpisy sa určia v súlade s ustanoveniami tejto hlavy.

2. Pokiaľ články 14 až 17 neustanovujú inak:

a) na osobu zamestnanú na území jedného členského štátu sa vzťahujú právne predpisy tohto štátu dokonca aj vtedy, ak má bydlisko na území iného členského štátu alebo ak sa sídlo alebo miesto podnikania podniku alebo fyzickej osoby, ktorá [ju] zamestnáva, nachádza na území iného členského štátu“.

9. Článok 14 tohto nariadenia s názvom „Osobitné pravidlá, ktoré sa vzťahujú na osoby vykonávajúce závislú činnosť okrem námorníkov“, ktorý sa nachádza sa v tej istej hlave, vo svojom odseku 2 písm. a) bode i) stanovuje:

„Článok 13 ods. 2 písm. a) sa použije s nasledujúcimi výnimkami a výhradami:

...

2. Osoba, ktorá je obvykle zamestnaná na území dvoch alebo viacerých členských štátov, podlieha právnym predpisom, ktoré sú takto určené:

a) osoba, ktorá patrí k cestujúcemu alebo lietajúcemu personálu podniku, ktorý si prenajíma alebo na svoj vlastný účet prevádzkuje medzinárodnú prepravu cestujúcich alebo tovaru po železnici, ceste, letecky alebo po vnútrozemských vodných cestách a má svoje sídlo alebo miesto podnikania na území členského štátu, podlieha právnym predpisom tohto druhého štátu s nasledujúcimi obmedzeniami:

i. ak má podnik pobočku alebo stále zastúpenie na území členského štátu, iného ako je štát, v ktorom má svoje sídlo alebo miesto podnikania, osoba zamestnaná takou pobočkou alebo stálym zastúpením podlieha právnym predpisom členského štátu, na území ktorého sa takáto pobočka alebo stále zastúpenie nachádza.“

10. Článok 84a nariadenia č. 1408/71 s názvom „Vzťahy medzi inštitúciami a osobami, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie“, vo svojom odseku 3 uvádza:

«v prípade ťažkostí pri interpretácii alebo aplikácii tohto nariadenia, čo by mohlo ohroziť práva osoby, na ktorú sa vzťahuje, inštitúcia príslušného štátu alebo štátu miesta bydliska príslušnej osoby kontaktuje inštitúciu (inštitúcie) príslušného členského štátu (príslušných členských štátov). Ak sa nebude môcť nájsť riešenie v primeranom čase, zainteresované orgány môžu požiadať správnu komisiu o intervenciu“.

11. Nariadenie č. 1408/71 bolo zrušené a nahradené nariadením č. 883/2004⁸ s účinnosťou od 1. mája 2010.⁹ Skutočnosti relevantné v spore vo veci samej sú teda z hľadiska časovej pôsobnosti naďalej upravené nariadením č. 1408/71.¹⁰

B – Nariadenie č. 574/72

12. Článok 12a nariadenia (EHS) č. 574/72¹¹, nachádzajúci sa v hlave III s názvom „Vykonávanie ustanovení nariadenia na určenie uplatniteľných právnych predpisov“, vo svojom bode 1a stanovuje:

„Na účely uplatňovania ustanovení článku 14 ods. 2... nariadenia platia tieto pravidlá:

...

Ak v súlade s článkom 14 ods. 2 písm. a) nariadenia osoba, ktorá patrí k cestujúcemu alebo lietajúcemu personálu podniku medzinárodnej prepravy, podlieha právnym predpisom členského štátu, na území ktorého má svoje sídlo alebo miesto podnikania tento podnik alebo organizačná zložka alebo stála prevádzkareň, ktoré ho zamestnávajú, alebo v ktorom má bydlisko a je prevažne zamestnaná, inštitúcia určená príslušným orgánom tohto členského štátu vydá dotknutej osobe osvedčenie [potvrdenie – *neoficiálny preklad*], v ktorom uvedie, že podlieha jeho právnym predpisom.“

13. Nariadenie č. 574/72 bolo zrušené a nahradené nariadením č. 987/2009¹² s účinnosťou od 1. mája 2010¹³. Prvé nariadenie sa teda z hľadiska časovej pôsobnosti naďalej uplatňuje na spor vo veci samej.¹⁴

C – Dohoda medzi Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi a Švajčiarskou konfederáciou o voľnom pohybe osôb

14. Článok 8 dohody medzi Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na jednej strane a Švajčiarskou konfederáciou na strane druhej o voľnom pohybe osôb (ďalej len „dohoda medzi ES a Švajčiarskom“)¹⁵, s názvom „Kordinácia systémov sociálneho zabezpečenia“ vo svojom bode b) stanovuje:

„Zmluvné strany prijímú opatrenia v súlade s prílohou II týkajúce sa koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia najmä s cieľom: ...

c) stanoviť uplatniteľné právne predpisy“.

8 — Pozri poznámku pod čiarou na strane 2. Treba uviesť, že toto nariadenie nepreberá osobitné pravidlá uplatniteľné na osoby pracujúce v sektore medzinárodnej prepravy. Na tieto osoby sa v súčasnosti vzťahuje ustanovenie uvedené v článku 13 tohto nariadenia týkajúce sa osôb pracujúcich v dvoch alebo viacerých členských štátoch. Pozri praktickú príručku Komisie z decembra 2013 o uplatniteľných právnych predpisoch v Európskej únii (EÚ), Európskom hospodárskom priestore (EHP) a vo Švajčiarsku (2013), s. 24 a 31.

9 — Pozri článok 91 nariadenia č. 883/2004, ako aj článok 97 nariadenia č. 987/2009.

10 — Pozri rovnako body 13, 17 a 18 týchto návrhov.

11 — Nariadenie Rady z 21. marca 1972, ktorým sa stanovuje postup pri vykonávaní nariadenia č. 1408/71 (Ú. v. ES L 74, 1972, s. 1; Mim. vyd. 05/001, s. 83), zmenené a doplnené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 647/2005 z 13. apríla 2005 (Ú. v. EÚ L 117, 2005, s. 1) (ďalej len „nariadenie č. 574/72“).

12 — Pozri poznámku pod čiarou na strane 2.

13 — Pozri článok 96 ods. 1 nariadenia č. 987/2009.

14 — Pozri rovnako body 11, 17 a 18 týchto návrhov.

15 — Dohoda podpísaná v Luxemburgu 21. júna 1999 a schválená v mene Európskeho spoločenstva rozhodnutím Rady a Komisie 2002/309/ES, Euratom o dohode o vedeckej a technologickej spolupráci zo 4. apríla 2002 o uzavretí siedmich dohôd so Švajčiarskou konfederáciou (Ú. v. ES L 114, 2002, s. 1; Mim. vyd. 11/041, s. 89).

15. Príloha II dohody medzi ES a Švajčiarskom, nazvaná „Koordinácia systémov sociálneho zabezpečenia“ [*neoficiálny preklad*], vo svojom článku 1 uvádza:

„1. Zmluvné strany sa v súvislosti s koordináciou systémov sociálneho zabezpečenia dohodli, že budú vzájomne uplatňovať akty Spoločenstva, na ktoré sa v tejto dohode odkazuje a ktoré sú v znení zmien a doplnení vyplývajúcich z oddielu A tejto prílohy účinné k dátumu podpísania tejto dohody, alebo pravidlá rovnocenné takýmto aktom.

2. Výraz ‚členský štát (členské štáty)‘ uvedený v aktoch na ktoré sa odkazuje v oddiele A tejto prílohy sa chápe tak, že okrem členských štátov, na ktoré sa vzťahujú príslušné akty Spoločenstva, zahŕňa aj Švajčiarsko“ [*neoficiálny preklad*].

16. Oddiel A uvedenej prílohy odkazuje najmä na nariadenia č. 1408/71 a č. 574/72.

17. Podľa článku 90 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 883/2004 a článku 96 ods. 1 písm. c) nariadenia č. 987/2009, nariadenia č. 1408/71 a č. 574/72 zostávajú v platnosti a naďalej majú právny účinok okrem iného na účely dohody medzi ES a Švajčiarskom, pokiaľ táto dohoda nebola upravená vzhľadom na nariadenia č. 883/2004 a č. 987/2009.

18. Rozhodnutím č. 1/2012 spoločného výboru zriadeného dohodou medzi ES a Švajčiarskom¹⁶, ktoré nadobudlo účinnosť 1. apríla 2012, bol oddiel A prílohy II dohody aktualizovaný a odvtedy odkazuje na nariadenia č. 883/2004 a č. 987/2009. Keďže relevantné skutočnosti sporu vo veci samej sa odohrali pred nadobudnutím účinnosti tohto rozhodnutia, naďalej sa z hľadiska časovej pôsobnosti na ne vzťahujú nariadenia č. 1408/71 a č. 574/72.¹⁷

III – Spor vo veci samej, prejudiciálna otázka a konanie na Súdnom dvore

19. Spoločnosť A-Rosa Flussschiff GmbH (ďalej len „A-Rosa“), založená podľa nemeckého práva so sídlom v Nemecku, organizuje okružné plavby na rôznych riekach v Európe. V Švajčiarsku má pobočku, ktorej činnosť spočíva v riadení všetkých operatívnych, právnych a prevádzkových záležitostí týkajúcich sa lodí plaviacich sa v Európe, ako aj v riadení ľudských zdrojov vo vzťahu k personálu využívanému na týchto lodiach. Spoločnosť nemá ani dcérsku spoločnosť, ani pobočku vo Francúzsku.

20. A-Rosa prevádzkuje predovšetkým dve výletné lode vo Francúzsku na riekach Rhône a Saône, na palube ktorých pracujú sezónni zamestnanci, ktorí sú štátnymi príslušníkmi iných členských štátov než Francúzska a ktorí vykonávajú činnosti v hotelierstve. Obe lode sa plavia výlučne vo francúzskych vnútrozemských vodách.

21. Dňa 7. júna 2007 bola v spoločnosti A-Rosa vykonaná neohlásená kontrola na týchto dvoch lodiach, po ktorej francúzske inštitúcie sociálneho zabezpečenia zistili nezrovnalosti v sociálnom zabezpečení približne 90 zamestnancov vykonávajúcich činnosti v hotelierstve na palube oboch lodí. Dotknutí zamestnanci boli prijatí a zamestnaní švajčiarskou pobočkou na základe pracovných zmlúv riadiacich sa švajčiarskych právom.

16 — Rozhodnutie č. 1/2012 z 31. marca 2012, ktorým sa nahrádza príloha II k tejto dohode o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (Ú. v. EÚ L 103, 2012, s. 51).

17 — Pozri rovnako prílohu II oddiel A body 3 a 4 dohody medzi ES a Švajčiarskom, v jej zmenenom znení, ktorá stále odkazuje na nariadenia č. 1408/71 a č. 574/72, „ak ide o prípady, ktoré nastali v minulosti“.

22. Počas tejto kontrolnej činnosti A-Rosa predložila prvú časť potvrdení E 101 na rok 2007, ktoré 6. septembra 2007 vydala Sozialversicherungsanstalt des Kantons Graubünden (Inštitúcia sociálneho poistenia kantónu Grisons, Švajčiarsko, ďalej len „švajčiarska inštitúcia“), a ktoré potvrdzovali, že na dotknutých zamestnancov sa podľa článku 14 ods. 2 písm. a) bodu i) nariadenia č. 1408/71 vzťahuje švajčiarsky systém sociálneho zabezpečenia.

23. Dňa 22. októbra 2007 Union de recouvrement des cotisations de sécurité sociale et d'allocations familiales [Únia pre výber príspevkov na sociálne zabezpečenie a pre rodinné prídavky (Urssaf)] (ďalej len „Urssaf“) du Bas-Rhin doručila spoločnosti A-Rosa dodatočný platobný výmer na sumu 2 024 123 eur spolu s úrokmi z omeškania z dôvodu nezaplatenia príspevkov do francúzskeho systému sociálneho zabezpečenia za dotknutých zamestnancov za obdobie od 1. apríla 2005 do 30. septembra 2007.

24. A-Rosa 7. júla 2008 napadla dodatočný platobný výmer na tribunal des affaires de sécurité sociale du Bas-Rhin (súd pre veci sociálneho zabezpečenia Dolného Rýna, Francúzsko), ktorý žalobu zamietol rozsudkom z 9. februára 2011. Tento súd sa okrem iného domnieval, na jednej strane, že činnosť spoločnosti vo Francúzsku mala obvyklú, stálu a sústavnú povahu, a na druhej strane, že skutočnosť, že zamestnávateľ predložil potvrdenia E101 nemohla odôvodniť zrušenie sporného platobného výmeru.

25. A-Rosa sa 10. marca 2011 odvolala proti tomuto rozsudku na Cour d'appel de Colmar (Odvolací súd Colmar, Francúzsko). Urssaf d'Alsace, ktorá je právnym nástupcom Urssaf du Bas-Rhin, navrhla tomuto súdu, aby najmä potvrdil rozsudok, ktorý 9. februára 2011 vyhlásil Tribunal des affaires de sécurité sociale du Bas-Rhin (Súd pre veci sociálneho zabezpečenia Dolného Rýna).

26. Listom z 27. mája 2011, označeným ako „Žiadosť o zrušenie formulárov E 101 vydaných osobám zamestnaným spoločnosťou [A-Rosa] vo Francúzsku“, Urssaf du Bas-Rhin predložila švajčiarskej inštitúcii žiadosť o zrušenie potvrdení E 101, pričom uviedla najmä tieto dôvody:

„Pokiaľ je činnosť na lodiach vykonávaná trvale a výlučne vo Francúzsku, mali byť zamestnanci prijatí konkrétne na to, aby boli pridelení na palubu lode, uvedení v pravidelných výkazoch podávaných francúzskym inštitúciám sociálnej ochrany.

...

Keďže plavba sa odohráva iba vo francúzskych vnútrozemských vodách, vyplýva z toho, že [článok 14 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 1408/71], ktorý sa týka medzinárodnej prepravy cestujúcich, sa neuplatní na situáciu zamestnancov tejto spoločnosti.

V dôsledku toho formuláre E 101 vydané pre týchto zamestnancov nemali byť vystavené na základe [článku 14 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 1408/71]“.

27. V liste z 18. augusta 2011, zaslanom Urssaf du Bas-Rhin, švajčiarska inštitúcia uviedla najmä toto¹⁸:

„Podnik [A-Rosa] ponúka cesty na palube výletných lodí na riekach Dunaj, Rhône/Saône a Rýn. Spoločnosť okrem toho vykonáva významné obchodné činnosti v Švajčiarsku. Švajčiarska dcérska spoločnosť v Chur sa zaoberá všetkými činnosťami vzťahujúcimi sa na prevádzku výletných lodí. Rovnako personál je prijímaný prostredníctvom švajčiarskej dcérskej spoločnosti v Chur.

18 — Preklad uvedeného listu z originálneho znenia v nemeckom jazyku predložila francúzska vláda.

Cesty na Dunaji a Rýne prechádzajú okrem iného cez niekoľko európskych krajín. [A-Rosa] navyše tvrdí, že palubný personál pracuje postupne na rôznych lodiach a trasách. Zamestnanci zamestnaní [spoločnosťou A-Rosa] v zásade spĺňajú podmienky uvedené v [článku 14 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 1408/71].

Upozornili sme podnik [A-Rosa] na to, že podľa ustanovení [článku 14 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 1408/71] sa osobitná úprava týkajúca sa zamestnancov uplatní iba vtedy, ak títo zamestnanci pracujú pre podnik vykonávajúci medzinárodnú prepravu na území *dvoch alebo viacerých členských štátov*. Ak tieto osoby v skutočnosti vykonávajú svoju činnosť na palube lodí iba na francúzskom území, potom sa uplatňujú francúzske ustanovenia na základe zásady miesta činnosti ([článok 13 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 1408/71]).

Podniku [A-Rosa]... sme uložili povinnosť odteraz zrážať príspevky na sociálne zabezpečenie za osoby, ktoré v skutočnosti pracujú iba v jednom štáte [Európskej únii], [v súlade] s právom príslušnej krajiny.

Vzhľadom na všetky skutočnosti a najmä z dôvodu, že všetky príspevky na sociálne zabezpečenie za osoby, ktorých sa týka vaša sťažnosť, boli v roku 2007 zrazené a zaplatené v Švajčiarsku, vás žiadame, aby ste upustili od spätnej opravy, podľa ktorej sa na poistenie vzťahujú francúzske ustanovenia“.

28. V priebehu konania na Cour d'appel de Colmar (Odvolací súd Colmar) A-Rosa predložila druhú časť potvrdení E 101 na roky 2005 a 2006, ktoré vydala príslušná švajčiarska inštitúcia 14. mája 2012 podľa článku 14 ods. 2 písm. a) bodu i) nariadenia č. 1408/71.

29. Rozsudkom z 12. septembra 2013 Cour d'appel (odvolací súd) v podstatnej časti zamietol odvolanie podané spoločnosťou A-Rosa. Tento súd sa najmä domnieval, že potvrdenia E 101 predložené spoločnosťou ju nezbavovali jej povinností podľa francúzskeho systému sociálneho zabezpečenia, ktorý sa na dotknutých zamestnancov mal vzťahovať podľa článku 13 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 1408/71. K výnimke upravenej v článku 14 ods. 2 písm. a) bode i) tohto nariadenia uviedol tento súd nasledujúce úvahy:

„ ...Na jednej strane,... samotné predložené potvrdenia E 101 nie sú dané do súvislosti s pracovnými miestami skutočne obsadenými na palube plavidiel Luna a Stella, a názov týchto lodí nie je uvedený vôbec.

Na druhej strane odvolateľka navyše neuvádza, že zamestnávala dotknutý personál aj mimo hotelierskych činností na svojich plavidlách Luna a Stella. Ako sama spresňuje, tieto dve výletné lode prevádzkovala len na riekach Rhône a Saône od apríla do novembra a počas zimného obdobia ich nechávala zakotvené v Lyone.

Z toho vyplýva, že hoci klientela mohla byť získavaná v zahraničí a zmluvy s odvolateľkou mohli byť uzatvárané mimo francúzskeho územia, preprava osôb riečnou cestou, ku ktorej bol dotknutý personál pridelený, sa uskutočňovala len v rámci vnútroštátnych hraníc a nemá medzinárodnú povahu.

Je pravda, že odvolateľka si nechala vystaviť potvrdenia E 101 na základe článku [14 ods. 2 písm. a) bodu i) nariadenia č. 1408/71], pričom treba uviesť, že dbala na to, aby presne neuviedla ani miesta výkonu práce, ani lode, na ktoré bol personál pridelený. Tým si ponechala možnosť zamestnať personál prijatý na medzinárodnú prepravu najmä na lodiach, o ktorých vyhlasuje, že ich prevádzkuje aj na riekach Rýn a Dunaj, a nie je namieste spochybníť platnosť potvrdení E 101 predložených v rámci súdneho konania.

Vzhľadom na to, že dotknutý personál bol v konečnom dôsledku zamestnaný len na výletných plavbách vo Francúzsku, však odvolateľka nemôže využiť výnimku stanovenú pre medzinárodnú prepravu osôb“.

30. Z rozsudku Cour d'appel de Colmar (Odvolací súd Colmar) z 12. septembra 2013 vyplýva, že Urssaf d'Alsace navrhla, aby bola do konania pribratá švajčiarska inštitúcia, ale že táto inštitúcia sa konania nezúčastnila osobne ani v zastúpení.

31. A-Rosa podala 21. októbra 2013 opravný prostriedok proti tomuto rozsudku na Cour de cassation (Kasačný súd, Francúzsko), ktorý, zasadajúci v pléne, rozhodol prerušiť konanie a predložiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Uplatní sa záväzný účinok spojený s potvrdením E 101, ktoré bolo v súlade s článkom 11 ods. 1 a článkom 12a bodom 1a nariadenia č. [574/72], vydané inštitúciou určenou príslušným orgánom členského štátu, ktorého právne predpisy v oblasti sociálneho zabezpečenia zostávajú uplatniteľné na situáciu zamestnanca, na jednej strane na inštitúcie a orgány hostiteľského štátu a na druhej strane na súdy toho istého členského štátu, ak sa konštatovalo, že podmienky činnosti zamestnanca zjavne nespádajú do vecnej pôsobnosti výnimiek podľa článku 14 ods. 1 a 2 nariadenia č. 1408/71?“

32. Písomné pripomienky predložili A-Rosa, Urssaf d'Alsace, belgická a česká vláda, Írsko, francúzska a cyperská vláda, ako aj Európska komisia. Na pojednávaní, ktoré sa konalo 5. októbra 2016, A-Rosa, Urssaf d'Alsace, belgická vláda, Írsko, francúzska vláda, ako aj Európska komisia predniesli svoje ústne pripomienky.

IV – Právna analýza

A – Úvodné pripomienky

33. Svojou prejudiciálnou otázkou vnútroštátny súd v podstate žiada od Súdneho dvora, aby spresnil, či záväzný účinok, ktorý zvyčajne prikladá judikatúra Súdneho dvora potvrdeniu E 101¹⁹, zaväzuje príslušnú inštitúciu a súdy hostiteľského členského štátu, keď sa zistí, že podmienky činnosti zamestnanca zjavne nepatria do vecnej pôsobnosti článku 14 ods. 1 a 2 nariadenia č. 1408/71.

34. Na podporu svojho návrhu vnútroštátny súd najmä uvádza, že tento problém v súčasnosti vzniká v množstve sporov z dôvodu internacionalizácie činnosti podnikov a prijatia stratégií daňovej a podnikovej optimalizácie, ktoré môžu spochybníť zásady voľného pohybu pracovníkov, slobodného poskytovania služieb a existenciu efektívnej a neskreslenej hospodárskej súťaže na vnútornom trhu. Z pripomienok predložených Súdnemu dvoru okrem toho vyplýva, že prejednávaný návrh nadväzuje na dva rozsudky, ktoré 11. marca 2014 vyhlásil trestný senát Cour de cassation (Kasačný súd, Francúzsko), a ktoré v trestných konaniach spochybňujú záväzný účinok potvrdenia E 101 vydaného príslušnou inštitúciou iného členského štátu²⁰.

35. Na úvod treba uviesť, že z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že sporné potvrdenia E 101 vydala švajčiarska inštitúcia podľa článku 14 ods. 2 písm. a) bodu i) nariadenia č. 1408/71, teda na základe výnimky týkajúcej sa osôb, ktoré patria k cestujúcemu alebo lietajúcemu personálu podniku prevádzkujúceho medzinárodnú prepravu osôb alebo tovaru.²¹ Z toho vyplýva, že otázka záväzného

19 — Pozri najmä rozsudky z 10. februára 2000, FTS (C-202/97, EU:C:2000:75); z 30. marca 2000, Banks a i. (C-178/97, EU:C:2000:169), ako aj z 26. januára 2006, Herbosch Kiere (C-2/05, EU:C:2006:69).

20 — Rozsudky č. 1078 (FR:CCASS:2014:CR01078) a č. 1079 (FR:CCAS:2014:CR01079) z 11. marca 2014. V týchto rozsudkoch trestný senát Cour de cassation (kasačný súd) odsúdil za nelegálnu prácu dve letecké spoločnosti, britskú a španielsku, hoci tieto spoločnosti predložili potvrdenia E 101 osvedčujúce, že na dotknutých zamestnancov sa vzťahuje systém sociálneho zabezpečenia iného členského štátu. Tento súd sa domnieval, že nebolo potrebné predložiť prejudiciálnu otázku Súdnemu dvoru.

21 — Pozri body 22 a 28 týchto návrhov.

účinku potvrdenia E 101 položená vnútroštátnym súdom v tomto prípade vzniká iba vo vzťahu k tomuto ustanoveniu. Závazný účinok potvrdenia E 101 totiž nemôže presahovať samotný obsah tohto potvrdenia. Domnievam sa preto, že prejudiciálna otázka sa v skutočnosti týka tohto ustanovenia a nie ostatných výnimiek upravených v uvedenom článku.²²

36. Ďalej treba uviesť, že vnútroštátny súd neuviedol nič v tom zmysle, že by v tomto prípade malo ísť o podvod alebo zneužitie práva zo strany spoločnosti A-Rosa alebo dotknutých pracovníkov, ako to, zdá sa, tvrdia Urssaf d'Alsace a francúzska vláda.²³ V ďalšej analýze teda vychádzam z predpokladu, že prejudiciálnou otázkou nechce vnútroštátny súd získať spresnenia týkajúce sa uplatniteľnosti judikatúry Súdneho dvora o záväznom účinku potvrdenia E 101 v prípade zneužitia práva alebo podvodu.²⁴

37. Naopak domnievam sa, že svojou prejudiciálnou otázkou chce vnútroštátny súd vedieť, či príslušná inštitúcia alebo súdy hostiteľského členského štátu môžu nezohľadniť potvrdenie E 101, aby docielili, že na pracovníka sa bude vzťahovať sociálny systém tohto členského štátu v takej situácii, ako je tá vo veci samej, keď táto inštitúcia alebo súdy zistia, že podmienky činnosti zamestnanca zjavne nepatria do vecnej pôsobnosti ustanovenia, na základe ktorého bolo potvrdenie E 101 vydané, v tomto prípade článku 14 ods. 2 písm. a) bodu i) nariadenia č. 1408/71, hoci napriek tomuto zisteniu inštitúcia, ktorá potvrdenie vydala, nepristúpila k jeho odňatiu alebo zrušeniu.²⁵

38. V tejto súvislosti zo spisu vyplýva, že v tomto prípade prebehol dialóg medzi francúzskymi orgánmi a švajčiarskou inštitúciou, ktorá vydala potvrdenia E 101, o ich odňatí. V tomto kontexte švajčiarska inštitúcia pripustila pred francúzskymi orgánmi, že uvedený článok 14 ods. 2 písm. a) sa neuplatní na dotknutých pracovníkov, ak títo pracovníci v skutočnosti vykonávali svoju činnosť palube lodí iba na francúzskom území.²⁶

39. Švajčiarska inštitúcia však napriek tomu nevykonala žiadne konkrétne posúdenie toho, či a do akej miery v prípade dotknutých pracovníkov ide o túto možnosť, aby pre každé z týchto potvrdení určila, či je potrebné ho odobrať alebo zrušiť. Táto inštitúcia navyše požiadala francúzske orgány, aby upustili od spätnej opravy, v zmysle ktorej sa na poistenie vzťahujú ustanovenia francúzskeho práva, čo francúzske orgány implicitne zamietli. Dodatočný platobný výmer doručený spoločnosti A-Rosa totiž vyžadoval, aby sa vykonala práve takáto spätná oprava.²⁷ Stručne povedané, dialóg medzi francúzskymi orgánmi a švajčiarskou inštitúciou neumožnil vyriešiť problémy, ktoré v tomto prípade vznikli a najmä otázku odňatia potvrdení E 101 a opráv, ktoré treba v tejto súvislosti vykonať.

22 — Predovšetkým sa domnievam, že prejednávana vec sa netýka výnimiek uvedených v článku 14 ods. 1 nariadenia č. 1408/71, ktoré sa vzťahujú na osoby *vyslané* na územie iných členských štátov.

23 — Na pojednávaní Urssaf d'Alsace tvrdila, že v tomto prípade všetky francúzske súdy konštatovali, že došlo k podvodu. Francúzska vláda zase vo svojich písomných pripomienkach uvádza, že je pravdepodobné, že A-Rosa pri podaní žiadosti o potvrdenia, ktoré neskôr predložila pri kontrole Urssaf, zatajila skutočnosť, že dotknutí zamestnanci pracujú iba v jednom členskom štáte s cieľom dosiahnuť, aby boli zamestnanci, ktorí sú štátnymi príslušníkmi členských štátov Únie, vyňatí z pôsobnosti francúzskej právnej úpravy. Podľa tejto vlády francúzsky Cour des comptes (Účtovný dvor) odhadol, že podvod v súvislosti s vyslanými a nenahlásenými pracovníkmi spôsobil francúzskemu systému sociálneho zabezpečenia stratu príjmov vo výške 380 miliónov eur.

24 — Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora má v rámci prejudiciálneho konania upraveného v článku 267 ZFEÚ iba vnútroštátny súd právomoc zistiť a posúdiť skutkový stav sporu vo veci samej. Pozri najmä rozsudok z 28. júla 2016, Kratzer (C-423/15, EU:C:2016:604, bod 27).

25 — Chcem upozorniť, že v tomto prípade účastníci konania vo veci samej, ako aj vedľajší účastníci v konaní na Súdnom dvore, vyjadrili rôzne názory na to, či sa na situáciu dotknutých pracovníkov vzťahuje alebo nevzťahuje článok 14 nariadenia č. 1408/71. A-Rosa tvrdí, že na situáciu pracovníkov sa vzťahuje tak odsek 1, ako aj odsek 2 tohto článku 14, pričom uvádza, že dotknutí zamestnanci boli prijatí na prácu na všetkých výletných lodiach spoločnosti bez ohľadu na ich zemepisnú polohu. Naopak Urssaf d'Alsace sa domnieva, že v tomto prípade sa neuplatní ani jeden z týchto dvoch odsekov, s čím súhlasí Írsko. Komisia zase súhlasí s analýzou francúzskych súdov o zjavnej neuplatniteľnosti článku 14 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 1408/71. Domnieva sa naopak, že vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, pri svojej prejudiciálnej otázke nesprávne vychádzal z predpokladu, že zamestnanci zjavne nepatria do pôsobnosti ods. 1 písm. a) tohto článku. Napokon cyperská vláda tvrdí, že pokiaľ príslušná inštitúcia vydala potvrdenia E 101, treba predpokladať, že boli vydané v súlade s právnymi predpismi a zodpovedajú skutočným okolnostiam.

26 — Pozri bod 27 týchto návrhov.

27 — Platobný výmer doručený spoločnosti A-Rosa 22. októbra 2007 sa vzťahoval na obdobie od 1. apríla 2005 do 30. septembra 2007. Pozri bod 23 týchto návrhov.

40. Zásadnou otázkou, ktorá je v centre prejednávanej veci, je otázka určenia príslušného vnútroštátneho orgánu, ktorý má v takejto situácii v konečnom dôsledku právomoc určiť platnosť potvrdenia E 101, a teda určiť právnu úpravu sociálneho zabezpečenia, ktorá sa uplatňuje na situáciu dotknutého zamestnanca podľa ustanovení hlavy II nariadenia č. 1408/71. Má inštitúcia, ktorá vydala potvrdenie E 101, stále posledné slovo, pokiaľ ide o záväzný účinok potvrdenia? Alebo treba v takejto situácii priznať príslušnej inštitúcii hostiteľského členského štátu alebo aspoň súdom tohto štátu možnosť nezohľadniť potvrdenie E 101, keď vydávajúca inštitúcia sama nepristúpila k jeho odňatiu alebo zrušeniu?

B – Navrhované odpovede

41. A-Rosa, česká vláda, Írsko, cyperská vláda, ako aj Komisia, navrhujú odpovedať na prejudiciálnu otázku v tom zmysle že záväzný účinok potvrdenia E 101 platí aj v takej situácii, ako je situácia vo veci samej, keď príslušná inštitúcia alebo súdy hostiteľského členského štátu zistili, že podmienky činnosti zamestnanca zjavne nepatria do vecnej pôsobnosti článku 14 ods. 2 písm. a) bodu i) nariadenia č. 1408/71. Podľa týchto zúčastnených osôb z judikatúry Súdneho dvora počínajúc rozsudkom FTS²⁸ vyplýva, že iba inštitúcia, ktorá vydala potvrdenie E 101, v tomto prípade švajčiarska inštitúcia, má právomoc rozhodnúť o zrušení alebo neuplatnení potvrdenia E 101 tak, že ho odoberie, ak zistí, že ho vydala omylom.

42. Naopak Urssaf d'Alsace a francúzska vláda v podstate navrhujú Súdnemu dvoru, aby sa odchyľil od tejto judikatúry a priznal príslušnej inštitúcii a súdom hostiteľského členského štátu možnosť nezohľadniť potvrdenie E 101 v prípade zjavnej neuplatniteľnosti ustanovenia, na základe ktorého bolo potvrdenie vydané. Tieto zúčastnené osoby sa v prvom rade odvolávajú na nedostatočnosť postupu dialógu a zmierovacieho postupu, ktoré upravuje nariadenie č. 1408/71, pri zabezpečení účinného prostriedku nápravy pre hostiteľský členský štát v prípade, ak štát, ktorý potvrdenie E 101 vydal, nespolupracuje, alebo ak s ním hostiteľský členský štát nesúhlasí. V druhom rade sa tieto zúčastnené osoby opierajú o význam, ktorý judikatúra Súdneho dvora v iných kontextoch priznáva prevencii nekalej súťaže a sociálneho dumpingu.²⁹

43. Belgická vláda sa zase domnieva, že v situácii, ktorej sa týka prejudiciálna otázka, nie je odchylenie sa od judikatúry Súdneho dvora nevyhnutné na to, aby príslušná inštitúcia a súdy hostiteľského členského štátu mohli nezohľadniť potvrdenie E 101, pretože ide jednoducho o konštatovanie, že na prvý pohľad bolo potvrdenie vydané pre inú činnosť než vykonáva pracovník, na ktorého sa toto potvrdenie vzťahuje.

C – O kolíznych normách upravených nariadením č. 1408/71 a judikatúre Súdneho dvora o záväznom účinku potvrdenia E 101

44. Skôr než sa budem zaoberať otázkou odchylenia sa od judikatúry Súdneho dvora o záväznom účinku potvrdenia E 101, považujem za užitočné pripomenúť hlavné charakteristické črty systému kolíznych noriem zavedených ustanoveniami hlavy II nariadenia č. 1408/71, ako aj úvahy, ktoré sú základom tejto judikatúry.

28 — Rozsudok z 10. februára 2000, FTS (C-202/97, EU:C:2000:75).

29 — Tieto zúčastnené osoby v konaní uvádzajú aj tretie tvrdenie o nevyhnutnosti boja proti zneužitiu práva a podvodu. Keďže z rozhodnutia vnútroštátneho súdu, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania nevyplýva, že v tejto veci ide o prípad zneužitia alebo podvodu, domnievam sa, že v prejednávanej veci sa netreba zaoberať týmto tvrdením. V tejto súvislosti pozri bod 36 týchto návrhov.

45. Na úvod treba uviesť, že hoci nariadenie č. 1408/71 má iba vypracovať systém pre koordináciu vnútroštátnych právnych úprav sociálneho zabezpečenia pri rešpektovaní charakteristických črt, ktoré sú im vlastné³⁰, kolízne normy upravené týmto nariadením č. 1408/71 sú pre členské štáty kogentné.³¹ Ustanovenia hlavy II tohto nariadenia, do ktorej je zaradený článok 14 ods. 2 písm. a) bod i), zavádzajú podľa Súdneho dvora úplný a jednotný systém kolíznych noriem, ktorých cieľom je dosiahnuť, aby sa na pracovníkov, ktorí sa pohybujú v rámci Únie, vzťahoval systém sociálneho zabezpečenia len jedného členského štátu, aby sa predišlo súbahu uplatniteľných vnútroštátnych predpisov a komplikáciám, ktoré z toho môžu vyplývať.³²

46. Táto všeobecná zásada jedinej uplatniteľnej právnej úpravy v oblasti sociálneho zabezpečenia je zakotvená v článku 13 ods. 1 nariadenia č. 1408/71, ktorý stanovuje, že na osoby, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, sa vzťahujú právne predpisy len jedného členského štátu.³³

47. Potvrdenie E 101 má za cieľ zabezpečiť rešpektovanie tejto zásady tým, že má v konkrétnych prípadoch zabrániť vzniku kompetenčného sporu vyplývajúceho z líšiaceho sa posúdenia uplatniteľnej právnej úpravy sociálneho zabezpečenia.³⁴ V tejto súvislosti potvrdenie E 101 prispieva k zabezpečeniu právnej istoty pracovníkov, ktorí sa pohybujú v rámci Únie³⁵, a teda k uľahčeniu voľného pohybu pracovníkov a slobodného poskytovania služieb v Únii, čo predstavuje cieľ sledovaný nariadením č. 1408/71.³⁶

48. Pokiaľ ide o záväzný účinok potvrdenia E 101, je ustálenou judikatúrou, že kým toto potvrdenie nie je zrušené alebo vyhlásené za neplatné, je záväzné pre príslušnú inštitúciu hostiteľského členského štátu v tom zmysle, že táto inštitúcia musí zohľadniť, že na pracovníka sa už vzťahuje právna úprava sociálneho zabezpečenia štátu, kde má sídlo podnik, ktorý ho zamestnáva. Táto inštitúcia v dôsledku toho nemôže uplatniť na daného pracovníka svoj vlastný systém sociálneho zabezpečenia.³⁷ Súdny dvor ešte spresnil, že potvrdenie E 101 zaväzuje aj súdy hostiteľského členského štátu, ktoré preto nie sú oprávnené overovať platnosť potvrdenia E 101, pokiaľ ide o potvrdenie skutočností, na základe ktorých bolo toto potvrdenie vydané.³⁸

30 — Pozri štvrté odôvodnenie nariadenia č. 1408/71, ako aj rozsudok z 3. apríla 2008, Derouin (C-103/06, EU:C:2008:185, bod 20).

31 — Pozri rozsudok zo 14. októbra 2010, van Delft a i., C-345/09, EU:C:2010:610, bod 52).

32 — Pozri rozsudok zo 4. októbra 2012, Format Urządzenia i Montażu Przemysłowe (C-115/11, EU:C:2012:606, bod 29 a citovanú judikatúru).

33 — Pozri bod 8 týchto návrhov. K zásade uplatnenia predpisov len jedného štátu pozri rozsudok z 26. októbra 2016, Hoogstad (C-269/15, EU:C:2016:802, body 35 a 36), ako aj ôsme odôvodnenie uvedeného nariadenia.

34 — Pozri v tomto zmysle návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Lenz vo veci Calle Grenzshop Andresen (C-425/93, EU:C:1995:12, bod 60).

35 — Z prípravných prác k článku 12a bodu 1a nariadenia č. 574/72 vyplýva, že tento článok bol vložený „v obave o právnu istotu“. Pozri odôvodnenie návrhu, ktorý viedol k prijatiu nariadenia č. 647/2005, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie č. 574/72 [KOM(2003) 468, v konečnom znení, bod 2]. Pozri rovnako rozsudok z 12. februára 2015, Bouman (C-114/13, EU:C:2015:81, bod 27).

36 — Pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. januára 2006, Herbosch Kiere (C-2/05, EU:C:2006:69, bod 20). Pozri rovnako druhé odôvodnenie uvedeného nariadenia, ako aj rozsudok z 26. mája 2005, Allard (C-249/04, EU:C:2005:329, bod 31).

37 — Pozri v tomto zmysle najmä rozsudky z 10. februára 2000, FTS (C-202/97, EU:C:2000:75, bod 55); z 30. marca 2000, Banks a i. (C-178/97, EU:C:2000:169, bod 42), ako aj z 26. januára 2006, Herbosch Kiere (C-2/05, EU:C:2006:69, bod 26). Pozri navyše rozsudok Súdneho dvora EZVO zo 14. decembra 2004, Tsomakas Athanasios m.fl. v Staten v/Rikstrygdeverket (E-3/04, EFTA Court Report 2004, s. 95, bod 31), ktorý hľadá na potvrdenia E 101 ako na rovnocenné úradné vyhlásenia („equivalent official statements“). Hoci Súdny dvor sa ešte výslovne nevyjadril k záväznej povahe potvrdenia E 101 vydaného na základe výnimky upravenej v článku 14 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 1408/71, napriek tomu spresnil, že jeho judikatúra v tejto oblasti sa týka situácií, v ktorých boli potvrdenia E 101 vydané na základe ustanovení hlavy III nariadenia č. 574/72 vo vzťahu k pracovníkom, na ktorých sa vzťahuje hlava II nariadenia č. 1408/71, bez toho, aby rozlišoval medzi ustanoveniami, ktoré sú tam uvedené. Pozri rozsudky z 12. februára 2015, Bouman (C-114/13, EU:C:2015:81, bod 26), ako aj z 9. septembra 2015, X avan Dijk (C-72/14 a C-197/14, EU:C:2015:564, bod 43).

38 — Pozri rozsudok z 26. januára 2006, Herbosch Kiere (C-2/05, EU:C:2006:69, body 30 až 32).

49. Ustanovenia nariadenia č. 1408/71 tak, ako ich vykladá Súdny dvor, teda zavádzajú nielen systém kolíznych noriem, ale súčasne aj systém rozdelenia právomocí medzi členskými štátmi³⁹ v tom zmysle, že iba inštitúcia, ktorá vydala potvrdenie E 101, má právomoc posúdiť jeho platnosť a určiť, či už z vlastnej iniciatívy alebo na žiadosť príslušnej inštitúcie iného členského štátu, či vzhľadom na získané informácie o skutočnej situácii pracovníka, je potrebné toto potvrdenie odňať alebo zrušiť, čo by malo za následok, že toto potvrdenie už viac nebude zaväzovať príslušné inštitúcie a súdy iných členských štátov.⁴⁰

50. To, že Súdny dvor trvá na tom, že výlučnú právomoc posúdiť platnosť potvrdenia E 101 má vydávajúca inštitúcia⁴¹, nie je dôsledkom formalistického prístupu, ale podľa môjho názoru sa zakladá na potrebe zabezpečiť dodržiavanie zásady uplatnenia predpisov len jedného štátu uvedenej v článku 13 ods. 1 nariadenia č. 1408/71. Priznanie paralelnej právomoci hostiteľskému členskému štátu by totiž so sebou nevyhnutne prinášalo riziko navzájom si odporujúcich rozhodnutí týkajúcich sa právnych predpisov, ktoré sa majú uplatniť v konkrétnom prípade, a teda riziko, že na jednu situáciu by sa vzťahovali dva systémy sociálneho zabezpečenia so všetkými dôsledkami, ktoré z toho vyplývajú, vrátane toho, že pracovníkovi by bola uložená povinnosť platiť dvojaké príspevky.⁴² Okrem toho by pracovník nemal k dispozícii žiadny právny prostriedok, aby zabránil takémuto výsledku.⁴³

51. Riziko vzájomne si odporujúcich rozhodnutí nie je podľa môjho názoru vôbec zanedbateľné vzhľadom na zložitost' dotknutej právnej úpravy a protichodné vnútroštátne záujmy, ktoré existujú v oblasti sociálneho zabezpečenia. Ako to dobre vidno v tomto prípade, na otázku uplatniteľnej právnej úpravy sociálneho zabezpečenia môžu existovať odlišné názory dokonca aj v prípade, keď sa príslušná inštitúcia alebo súdy hostiteľského členského štátu domnievajú, že na situáciu pracovníka sa zjavne nevzťahuje ustanovenie, na základe ktorého bolo vydané potvrdenie E 101.⁴⁴

52. Aj keby bolo možné požadovať vrátenie už zaplatených príspevkov, prípadné uplatnenie systému sociálneho zabezpečenia hostiteľského členského štátu na pracovníka, môže u tohto pracovníka vyvolať právnu neistotu. Ako však uviedol Súdny dvor, požiadavka právnej istoty sa uplatňuje osobitne prísne v prípadoch, keď ide o právnu úpravu, ktorá môže mať finančné dôsledky, aby sa dotknutým osobám umožnilo presne poznať rozsah povinností, ktoré im právna úprava ukladá⁴⁵. Navyše takáto žiadosť o vrátenie by so sebou nutne prinášala administratívne alebo súdne komplikácie, čo odporuje všeobecnému cieľu nariadenia č. 1408/71, ktorým je uľahčiť voľný pohyb pracovníkov v rámci Únie.⁴⁶

39 — Pozri v tomto zmysle návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Jacobs vo veci FTS (C-202/97, EU:C:1999:33, body 60).

40 — Vyššie súdy členských štátov skutočne vzali na vedomie judikatúru Súdneho dvora. Pozri najmä rozsudok Cour de cassation (Kasačný súd, Belgicko) z 2. júna 2003 vo veci S.02.0039.N, a rozsudok Bundesgerichtshof (Najvyšší súd, Nemecko) z 24. októbra 2006 vo veci 1 StR 44/06.

41 — Pozri v tomto zmysle rozsudky z 10. februára 2000, FTS (C-202/97, EU:C:2000:75, body 53 až 55); z 30. marca 2000, Banks a i. (C-178/97, EU:C:2000:169, body 40 až 42), a z 26. januára 2006, Herbosch Kiere (C-2/05, EU:C:2006:69, body 24 až 26 a 30 až 32). Pozri rovnako rozsudky z 12. februára 2015, Bouman (C-114/13, EU:C:2015:81, body 26 a 27), ako aj z 9. septembra 2015, X a van Dijk (C-72/14 a C-197/14, EU:C:2015:564, body 40 a 41).

42 — Toto riziko sa skutočne naplnilo v tomto prípade, pretože francúzske orgány uplatnili na dotknutých pracovníkov francúzsky systém sociálneho zabezpečenia napriek tomu, že sa už na nich vzťahoval švajčiarsky systém sociálneho zabezpečenia. Pozri v tejto súvislosti bod 73 týchto návrhov.

43 — Hoci je pravda, že pracovník môže využiť právne prostriedky administratívnej a súdnej povahy existujúce v dotknutých členských štátoch, nič nebráni tomu, aby bol v konečnom dôsledku konfrontovaný s dvomi protichodnými právoplatnými rozhodnutiami.

44 — Pozri poznámku pod čiarou 25 týchto návrhov.

45 — Pozri rozsudok z 15. decembra 1987, Dánsko/Komisia (348/85, EU:C:1987:552, bod 19).

46 — Pozri v tomto zmysle návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Lenz vo veci Calle Grenzshop Andresen (C-425/93, EU:C:1995:12, bod 61), ako aj návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Jacobs vo veci FTS (C-202/97, EU:C:1999:33, bod 53).

53. Predchádzajúce pripomienky platia podľa môjho názoru tak pre príslušnú inštitúciu hostiteľského členského štátu, ako aj pre súdy tohto členského štátu. Dôsledky pre dotknutého pracovníka totiž nie sú menej závažné v prípade, ak by došlo k nezohľadneniu potvrdenia E 101 v nadväznosti na súdne konanie.⁴⁷

54. Navyše možnosť súdov hostiteľského členského štátu nezohľadniť potvrdenie E 101 pochádzajúce z iného členského štátu sa mi zdá ťažko zlučiteľná so všeobecnou zásadou, podľa ktorej rozhodnutia orgánov členského štátu preskúmajajú súdy tohto štátu.⁴⁸ Keďže totiž potvrdenie E 101 potvrdzuje, že na pracovníka sa vzťahuje systém sociálneho zabezpečenia členského štátu, ku ktorému patrí vydávajúca inštitúcia, treba toto potvrdenie považovať za akt tohto členského štátu.⁴⁹

55. Z uvedeného vyplýva, že existujúca judikatúra Súdneho dvora o záväznom účinku potvrdenia E 101 spočíva na všeobecných úvahách súvisiacich so zásadami a cieľmi, ktoré sú základom kolíznych noriem nariadenia č. 1408/71. Nemožno teda uvažovať o odchýlení sa od tejto judikatúry, pokiaľ sa nepreukáže, že je takéto odchýlenie skutočne nevyhnutné na zabezpečenie správneho uplatňovania týchto noriem.

56. Platí to tým skôr, že pri revízii právneho rámca týkajúceho sa koordinácie systémov sociálneho zabezpečenia s účinnosťou od 1. mája 2010, sa európsky normotvorca rozhodol pre kodifikáciu výkladu ustáleného judikatúrou Súdneho dvora o záväznom účinku potvrdenia E 101, a to tak, že zachoval výlučnú právomoc vydávajúcej inštitúcie na posúdenie platnosti potvrdenia E 101.⁵⁰

57. Ďalej treba uviesť, že na rozdiel od toho, čo tvrdí belgická vláda⁵¹, ak by Súdny dvor priznal príslušnej inštitúcii alebo súdom hostiteľského členského štátu možnosť nezohľadniť potvrdenie E 101 vydané príslušnou inštitúciou iného členského štátu v takej situácii, o akú ide vo veci samej, predstavovalo by to bezpochyby odchýlenie sa od judikatúry Súdneho dvora. Takáto výnimka zo záväzného účinku potvrdenia E 101 by totiž znamenala odchýlenie sa od rozdelenia právomocí medzi členskými štátmi stanoveného touto judikatúrou.

58. V nasledujúcej analýze preskúmam dve hlavné tvrdenia, ktoré uvádzajú Urssaf d'Alsace a francúzska vláda na podporu svojich návrhov na zavedenie výnimky zo záväzného účinku potvrdenia E 101, a to na jednej strane údajné nedostatky postupu dialógu a zmierovacieho postupu upravených nariadením č. 1408/71 s cieľom zabezpečiť, aby mal hostiteľský členský štát účinný prostriedok nápravy na dosiahnutie odňatia potvrdenia E 101 (časť D), a na druhej strane význam, ktorý judikatúra Súdneho dvora priznáva za iných okolností prevencii nekalej hospodárskej súťaže a sociálneho dumpingu (časť E).⁵²

47 — Ako uviedol generálny advokát Szpunar vo svojich návrhoch vo veci Bouman (C-114/13, EU:C:2014:123, bod 30), obmedzenie súdneho preskúmania zo strany hostiteľského štátu je odôvodnené dôvodmi právnej istoty.

48 — Pozri v tomto zmysle návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Jacobs vo veci FTS (C-202/97, EU:C:1999:33, bod 60). Tá istá úvaha môže vysvetliť, prečo sú z pôsobnosti nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. L 351, 2012, s. 1), vylúčené najmä daňové a správne veci, ako aj zodpovednosť štátu za úkony a opomenutia pri výkone štátnej moci (*acta iure imperii*). Pozri článok 1 ods. 1 tohto nariadenia.

49 — V tejto súvislosti potvrdenie E 101 vyjadruje právne posúdenie skutkovej situácie príslušnou vydávajúcou inštitúciou, teda posúdenie, podľa ktorého situácia pracovníka, na ktorého sa potvrdenie vzťahuje, patrí do pôsobnosti niektorej z výnimiek stanovených v hlave II nariadenia č. 1408/71. Pozri v tomto zmysle návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Lenz vo veci Calle Grenzshop Andresen (C-425/93, EU:C:1995:12, bod 59).

50 — Pozri článok 5 nariadenia č. 987/2009 s názvom „Právna relevantnosť dokumentov a podporných dokladov vystavených v inom členskom štáte“, ktorý vo svojom odseku 1 stanovuje, že dokumenty vydané inštitúciou členského štátu, ktoré osvedčujú situáciu osoby na účely uplatnenia nariadení č. 883/2004 a č. 987/2009, ako aj podporné doklady, na základe ktorých boli dokumenty vydané, uznávajú inštitúcie iných členských štátov, pokiaľ ich členský štát, v ktorom boli vydané, nezrušil ani nevyhlásil za neplatné. Pozri rovnako odôvodnenie č. 12 nariadenia č. 987/2009, kde sa odkazuje najmä na judikatúru Súdneho dvora, ako aj rozhodnutia správnej komisie. Len pripomínam, že nový právny rámec sa z hľadiska časovej pôsobnosti neuplatňuje na prejednávanú vec. Pozri body 11, 13, 17 a 18 týchto návrhov.

51 — Pozri bod 43 týchto návrhov.

52 — Pozri bod 42 týchto návrhov.

D – O postupe dialógu a zmierovacom postupe zavedených nariadením č. 1408/71

59. Hoci príslušnej inštitúcii alebo súdom hostiteľského členského štátu nie je dovolené, aby nezohľadnili potvrdenie E 101, nariadenie č. 1408/71 napriek tomu upravuje postup, ktorý treba dodržať s cieľom dosiahnuť odňatie alebo zrušenie tohto potvrdenia vydávajúcou inštitúciou v takej situácii, ako je tá vo veci samej, keď sa zistí, že podmienky pre vydanie potvrdenia nie sú zjavne splnené.

60. Tento postup sa zakladá na zásade lojálnej spolupráce medzi členskými štátmi zakotvenej v článku 4 ods. 3 ZEÚ, ktorý zaväzuje tak hostiteľský štát, ako aj štát, ktorý vydal potvrdenie E 101.

61. Na jednej strane zásada lojálnej spolupráce zaväzuje príslušnú inštitúciu hostiteľského členského štátu, ako to vyplýva z článku 84a ods. 3 nariadenia č. 1408/71, nadviazať dialóg s inštitúciou, ktorá vydala potvrdenie E 101, keď sa domnieva, že podmienky pre vydanie potvrdenia neboli splnené.⁵³ Platí to podľa môjho názoru najmä vtedy, keď sa tak, ako v tomto prípade, príslušná inštitúcia hostiteľského členského štátu domnieva, že potvrdenie je neúplné.⁵⁴ V takomto prípade zásada spolupráce znamená, že vydávajúca inštitúcia musí mať možnosť prísť k oprave potvrdenia alebo prípadne k jeho odňatiu.

62. Okamih vydania potvrdenia nemôže mať vplyv na povinnosť príslušnej inštitúcie hostiteľského členského štátu nadviazať dialóg s vydávajúcou inštitúciou v prípade, keď sa domnieva, že treba prísť k odňatiu potvrdenia E 101.⁵⁵ Pripomínam, že hoci je žiaduce, aby bolo potvrdenie E 101 vydané pred začiatkom obdobia, ktorého sa týka, možno ho rovnako vydať aj počas tohto obdobia, ba dokonca aj po jeho uplynutí.⁵⁶ Tento záver vyplýva z toho, že potvrdenie samotné nezakladá ani právo, ani právny vzťah, ale má iba potvrdzovať, že na pracovníka sa počas uvedeného obdobia vzťahuje systém sociálneho zabezpečenia, do ktorého patrí vydávajúca inštitúcia.

63. Na druhej strane zásada lojálnej spolupráce ukladá inštitúcii, ktorá vydala potvrdenie E 101, povinnosť správne posúdiť skutkový stav relevantný pre uplatnenie pravidiel týkajúcich sa určenia právnych predpisov uplatniteľných v oblasti sociálneho zabezpečenia a teda povinnosť zaručiť správnosť údajov uvedených v potvrdení E 101.⁵⁷ V tejto súvislosti prináleží tejto inštitúcii, aby

53 — Pozri rovnako článok 5 ods. 2 nariadenia č. 987/2009, ktorý stanovuje, že v prípade pochybností o platnosti dokumentu alebo pravdivosti skutočností, z ktorých vychádzajú tvrdenia, ktoré sú v ňom uvedené, inštitúcia členského štátu, ktorej sa dokument predložil, požiada inštitúciu, ktorá dokument vydala, o poskytnutie potrebných objasnení a v prípade potreby o zrušenie tohto dokumentu. Vydávajúca inštitúcia prerodnotí dôvody na vydanie dokumentu a prípadne ho zruší. Pripomínam, že nariadenie č. 987/2009 sa z hľadiska časovej pôsobnosti neuplatní v prejednávanej veci. Pozri bod 13 týchto návrhov.

54 — Tak Urssaf d'Alsace, ako aj francúzska vláda zdôraznili okolnosť, že sporné potvrdenia E 101 neobsahovali údaj o názve lodí, na ktoré boli pridelení dotknutí zamestnanci, ani miesta plnenia ich povinností.

55 — Súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, vo svojom rozhodnutí poukázal na skutočnosť, že v tomto prípade švajčiarska inštitúcia vydala potvrdenia E 101 v dvoch častiach, a do istej miery so spätnou účinnosťou.

56 — Pozri rozsudok z 30. marca 2000, Banks a i. (C-178/97, EU:C:2000:169, bod 53). Pozri tiež bod 6 rozhodnutia správnej komisie č. 181, z 13. decembra 2000 o výklade článku 14 ods. 1, článku 14a ods. 1 a článku 14b ods. 1 a 2 nariadenia č. 1408/71 [neoficiálny preklad] (Ú. v. ES L 329, 2001, s. 73). Pozri rovnako bod 1 rozhodnutia správnej komisie č. 126 zo 17. októbra 1985 o uplatňovaní článku 14 ods. 1 písm. a), článku 14a ods. 1 písm. a) a článku 14b ods. 1 a 2 nariadenia č. 1408/71 [neoficiálny preklad] (Ú. v. ES C 141, 1986, s. 3), z ktorého vyplýva, že inštitúcia uvedená v článkoch 11 a 11a nariadenia č. 574/72 je povinná vydať potvrdenie týkajúce sa uplatniteľných právnych predpisov (formulár E101), aj keď je žiadosť o toto potvrdenie podaná po začatí činnosti vykonávanej na území iného štátu než je príslušný štát.

57 — Pozri najmä rozsudok z 10. februára 2000, FTS (C-202/97, EU:C:2000:75, bod 51). Súdny dvor navyše spresnil, že uplatnenie systému kolíznych noriem zavedeného nariadením č. 1408/71 závisí len od objektívnej situácie, v akej sa dotknutý pracovník nachádza (rozsudok zo 14. októbra 2010, van Delft a i., C-345/09, EU:C:2010:610, bod 52). Pokiaľ ide o skutočnosti, ktoré treba zohľadniť pri určení uplatniteľných právnych predpisov, pozri rozsudok zo 4. októbra 2012, Format Urządzenia i Montaż Przemysłowe (C-115/11, EU:C:2012:606, body 45 a 46), z ktorého okrem iného vyplýva, že príslušná inštitúcia je povinná vychádzať zo svojich zistení týkajúcich sa skutočnej situácie zamestnanca a prípadne odmietnuť vystaviť potvrdenie E 101.

prehodnotila dôvodnosť vydania potvrdenia E 101 a prípadne ho odňala v prípade, keď príslušná inštitúcia hostiteľského členského štátu vysloví pochybnosti o správnosti skutkového stavu, ktorý je základom tohto potvrdenia a teda údajov, ktoré sú v ňom uvedené, najmä preto, že tieto nezodpovedajú požiadavkám článku nariadenia č. 1408/71.⁵⁸

64. Ak v primeranej lehote dotknuté inštitúcie nenájdu riešenie, článok 84a ods. 3 nariadenia č. 1408/71 upravuje možnosť predložiť vec správnej komisii pre sociálne zabezpečenie migrujúcich pracovníkov (ďalej len „správna komisia“).⁵⁹ Podľa článku 81 písm. a) nariadenia č. 1408/71 sa táto komisia má zberať všetkými správnymi otázkami a otázkami výkladu vyplývajúcimi z ustanovení uvedeného nariadenia.⁶⁰

65. Ak sa správnej komisii nepodarí zmieriť stanoviská dotknutých inštitúcií týkajúce sa právnych predpisov uplatniteľných v konkrétnom prípade, zostáva hostiteľskému členskému štátu možnosť, bez toho, aby boli dotknuté prípadné právne prostriedky súdnej povahy existujúce v členskom štáte, ku ktorému patrí vydávajúca inštitúcia⁶¹, začať konanie o nesplnení povinnosti podľa článku 259 ZFEÚ proti tomuto členskému štátu.⁶² Treba dodať, že toto konanie možno začať aj prostredníctvom Komisie.⁶³ V tomto prípade však bolo začatie konania o nesplnení povinnosti proti štátu, ktorý vydal potvrdenia E 101, vylúčené, keďže Švajčiarska konfederácia nie je členským štátom Únie. Naopak dohoda medzi ES a Švajčiarskom upravuje možnosť predložiť vec spoločnému výboru zriadenému podľa tejto dohody, ktorého úlohou je práve rozhodovať o opatreniach, ktoré treba prijať v prípade vážnych ekonomických alebo sociálnych problémov.⁶⁴

66. Na to, aby sa zabránilo tomu, že príslušné inštitúcie alebo súdy rôznych členských štátov príjmu protichodné rozhodnutia týkajúce sa právnych predpisov uplatniteľných v konkrétnom prípade, čo by značne ohrozovalo právnu istotu dotknutých pracovníkov a teda narušovalo ich voľný pohyb v rámci Únie, však dialóg a zmierovací postup upravené nariadením č. 1408/71, vylučujú akýkoľvek jednostranný postup zo strany príslušnej inštitúcie a súdov hostiteľského členského štátu.

67. Urssaf d'Alsace a francúzska vláda však tvrdia, že takýto jednostranný postup je nevyhnutný v takej situácii, ako je tá vo veci samej, v ktorej napriek zisteniu, že podmienky pre vydanie potvrdenia E 101 nie sú zjavne splnené, vydávajúca inštitúcia nepristúpila k jeho odňatiu.

68. Toto tvrdenie však nemožno s úspechom uplatniť v prejednávanej veci na odôvodnenie výnimky zo záväzného účinku potvrdenia E 101.

58 — Pozri v tomto zmysle rozsudok z 10. februára 2000, FTS (C-202/97, EU:C:2000:75, bod 56). Pozri rovnako bod 7 písm. a) a c) rozhodnutia správnej komisie č. 181, už citované vyššie. Hoci sa toto rozhodnutie priamo neuplatní v tomto prípade z dôvodu, že sporné potvrdenia E 101 boli vydané podľa článku 14 ods. 2 písm. a) bodu i) nariadenia č. 1408/71, teda podľa ustanovenia, na ktoré sa toto rozhodnutie nevzťahuje, uvedené rozhodnutie č. 181 do veľkej miery odráža judikatúru Súdneho dvora, ktorá platí pre všetky situácie, v ktorých bolo potvrdenie E 101 vydané podľa ustanovení hlavy III nariadenia č. 574/72. Pozri v tejto súvislosti poznámku pod čiarou 37 týchto návrhov.

59 — Pozri rovnako bod 9 rozhodnutia správnej komisie č. 181, c. d., a rozsudky z 10. februára 2000, FTS (C-202/97, EU:C:2000:75, bod 57); z 30. marca 2000, Banks a i. (C-178/97, EU:C:2000:169, bod 44) a z 26. januára 2006, Herbosch Kiere (C-2/05, EU:C:2006:69, bod 28).

60 — V súlade s článkom 80 ods. 3 nariadenia č. 1408/71 rozhodnutia správnej komisie o otázkach výkladu nariadenia musia byť prijaté jednomyseľne.

61 — Pozri rovnako článok 81 písm. a) nariadenia č. 1408/71, z ktorého vyplýva, že právomocou správnej komisie nie je dotknuté právo príslušných orgánov, inštitúcií a osôb využiť konania a súdy upravené právnymi predpismi členských štátov, týmto nariadením a Zmluvou.

62 — Pozri v tomto zmysle rozsudky z 10. februára 2000, FTS (C-202/97, EU:C:2000:75, bod 58); z 30. marca 2000, Banks a i. (C-178/97, EU:C:2000:169, bod 45), a z 26. januára 2006, Herbosch Kiere (C-2/05, EU:C:2006:69, bod 29).

63 — Na pojednávaní zástupca Komisie uviedol, že podľa jeho vedomostí žiaden členský štát nikdy nepožiadaval Komisiu o začatie konania o nesplnení povinnosti proti inému členskému štátu z dôvodu, že jeho inštitúcie nerešpektovali svoju povinnosť zabezpečiť správnosť údajov uvedených v potvrdeniach E 101. Toto zistenie môže byť prekvapivé, vzhľadom na dôležité vnútroštátne záujmy, o ktoré, zdá sa, ide podľa pripomienok, ktoré predložila najmä Urssaf d'Alsace a francúzska vláda.

64 — Pozri článok 14 a najmä jeho odsek 2 dohody medzi ES a Švajčiarskom.

69. Domnievam sa totiž, že nebolo preukázané, že postupy upravené nariadením č. 1408/71 nie sú spôsobilé zabezpečiť správne uplatňovanie kolíznych noriem stanovených týmto nariadením dokonca aj v takej situácii, o akú ide vo veci samej, pokiaľ príslušné inštitúcie členských štátov skutočne dodržia tieto postupy až do konca. V tejto súvislosti treba uviesť, že v tomto prípade francúzske orgány nevyčerpali právne prostriedky, ktoré majú k dispozícii podľa nariadenia č. 1408/71.

70. Po prvé, hoci je pravda, že francúzske orgány nadviazali dialóg s vydávajúcou švajčiarskou inštitúciou, keď ju požiadali o odňatie sporných potvrdení E 101, tento dialóg však ukončili po odpovedi tejto inštitúcie z 18. augusta 2011, ako to potvrdila francúzska vláda na pojednávaní.

71. Myslím si však, že v tejto odpovedi švajčiarska inštitúcia na jednej strane potvrdila stanovisko francúzskych orgánov týkajúce sa výkladu článku 14 ods. 2 písm. a) bodu i) nariadenia č. 1408/71, keď uznala, že toto ustanovenie sa neuplatňovalo na dotknutých pracovníkov, ak v skutočnosti vykonávali svoju činnosť na palube lodí iba na francúzskom území. Na druhej strane však táto inštitúcia napriek tomu nepristúpila k odňatiu alebo zrušeniu sporných potvrdení E 101, ani v prípade každého z týchto potvrdení konkrétne neposúdila, či vzhľadom na zistenia francúzskych orgánov bolo namieste tieto potvrdenia odňať alebo zrušiť.⁶⁵ Navyše švajčiarska inštitúcia požiadala francúzske orgány, aby upustili od spätnej opravy, s čím tieto orgány nesúhlasili.⁶⁶

72. Z toho vyplýva, že po dialógu medzi francúzskymi orgánmi a švajčiarskou inštitúciou zostalo nevyriešených niekoľko problémov. Nedá sa však vylúčiť, že medzi nimi mohlo dôjsť k dohode, ak by tento dialóg bol pokračoval.

73. Navyše podotýkam, že francúzske orgány nadviazali dialóg s vydávajúcou inštitúciou až viac ako tri a pol roka po doručení dodatočného platobného výmeru spoločnosti A-Rosa kvôli nezaplateniu príspevkov do francúzskeho systému. Tieto orgány v skutočnosti uplatnili na dotknutých pracovníkov francúzsky systém sociálneho zabezpečenia jednostranne, bez zohľadnenia toho, že sa na nich už vzťahoval švajčiarsky systém sociálneho zabezpečenia.⁶⁷

74. Po druhé, v tejto veci nebola preskúmaná možnosť predložiť vec správnej komisii upravená v článku 84a ods. 3 nariadenia č. 1408/71, s cieľom zmieriť stanoviská francúzskych orgánov a švajčiarskej inštitúcie. Napriek tomu, že rozhodnutia vydávané touto komisiou nemajú záväznú povahu⁶⁸, nemožno vylúčiť, že pod jej záštitou bolo možné nájsť riešenie.

75. Z uvedeného vyplýva, že skutkový stav v prejednávanej veci nemôže odhaľovať údajné nedostatky postupov stanovených nariadením č. 1408/71, pretože tieto postupy boli v skutočnosti v prejednávanej veci porušené. Okrem toho nenachádzam žiadny dôvod, ktorý by Súdnemu dvoru umožňoval všeobecnejšie sa domnievať, že tieto postupy sú celkovo nevhodné na zabezpečenie správneho uplatňovania ustanovení tohto nariadenia.

65 — Pozri body 27, 38 a 39 týchto návrhov. K pôsobnosti výnimky upravenej v článku 14 ods. 2 písm. a) nariadenia č. 1408/71 pozri rozsudok z 19. marca 2015, Kik (C-266/13, EU:C:2015:188, bod 59), v ktorom Súdny dvor spresnil, že táto výnimka sa týka osôb vykonávajúcich prácu prevažne súvisiacu s cestovaním a uskutočňovanú za takých podmienok, že jej výkon nemožno spájať s konkrétnym miestom.

66 — Podotýkam, že nariadenia č. 1408/71 a č. 574/72 neuvádzajú nič o opravách, ktoré treba vykonať v prípade odňatia alebo zrušenia potvrdenia E 101. V tejto súvislosti pozri praktickú príručku Komisie, c. d., s. 36 až 37, z ktorej vyplýva, že „ak informácie poskytnuté počas pôvodného procesu určovania uplatniteľných právnych predpisov neboli zámerne nesprávne, všetky zmeny vyplývajúce z tohto prehodnotenia by mali byť platné iba od aktuálneho dátumu“.

67 — Pozri body 21 až 26 týchto návrhov.

68 — Podľa judikatúry Súdneho dvora správna komisia nie je oprávnená vydávať akty, ktoré majú normatívnu povahu a rozhodnutie tejto komisie nezaväzuje inštitúcie sociálneho zabezpečenia, aby sa riadili určitými metódami alebo prijali určitý výklad, keď uplatňujú pravidlá Únie. Pozri v tomto zmysle rozsudky zo 14. mája 1981, Romano (98/80, EU:C:1981:104, bod 20), a z 8. júla 1992, Knoch (C-102/91, EU:C:1992:303, bod 52).

76. Nijako nechcem vylúčiť, že by na zabezpečenie správneho uplatňovania ustanovení hlavy II tohto nariadenia mohlo byť vhodné zlepšenie postupov zavedených v rámci nariadenia č. 1408/71.⁶⁹ Táto otázka však patrí hlavne do právomoci európskeho normotvorcu. V tejto súvislosti uvádzam, že už boli vykonané určité zmeny⁷⁰ a že táto téma je predmetom súčasných legislatívnych diskusií na európskej úrovni.⁷¹

77. Vzhľadom na všetky tieto skutočnosti sa domnievam, že tvrdenia týkajúce sa údajných nedostatkov postupov stanovených nariadením č. 1408/71, ktoré uvádza Urssaf d'Alsace a francúzska vláda, nemožno s úspechom uplatňovať na odôvodnenie výnimky zo záväzného účinku potvrdenia E 101.

E – Judikatúra o prevencii nekalej súťaže a sociálneho dumpingu

78. Urssaf d'Alsace a francúzska vláda sa odvolávajú na judikatúru Súdneho dvora, podľa ktorej sa medzi naliehavými dôvodmi všeobecného záujmu, ktoré môžu odôvodniť obmedzenie slobodného poskytovania služieb, nachádza najmä prevencia nekalej súťaže zo strany podnikov odmeňujúcich svojich vyslaných pracovníkov nižšou mzdou, než aká zodpovedá minimálnej mzde, pretože tento cieľ zahŕňa cieľ ochrany pracovníkov prostredníctvom boja proti sociálnemu dumpingu.⁷²

79. Tieto zúčastnené osoby v konaní tvrdia, že cieľ spočívajúci v prevencii nekalej súťaže a sociálneho dumpingu analogicky odôvodňuje, aby výnimočne účinok prikladaný potvrdeniu E 101 nezáväzoval ani príslušnú inštitúciu, ani súdy členského štátu. V tejto súvislosti Urssaf d'Alsace uvádza, že niektoré vnútroštátne inštitúcie sociálneho zabezpečenia „nezohrávajú svoju úlohu“, pretože sa pred vydaním potvrdení E 101 požadovaných zamestnávateľom vôbec nevenujú preskúmaniu veci. Rovnako sa aj francúzska vláda domnieva, že niektoré inštitúcie alebo orgány štátu vydávajúceho potvrdenia E 101 sa môžu pokúšať vydať potvrdenia E 101, ktoré by nemali byť vydané, čím sa dopúšťajú formy nekalej súťaže proti iným členským štátom.

80. Treba uviesť, že uvádzaná judikatúra sa týka toho, či bez harmonizácie v tejto oblasti⁷³, možno také ciele, akým je prevencia nekalej súťaže a sociálneho dumpingu, zohľadniť ako naliehavé požiadavky všeobecného záujmu, ktoré môžu odôvodniť obmedzenia voľného pohybu pracovníkov a slobodného poskytovania služieb v Únii.

69 — Predovšetkým si myslím, že neexistencia záväznej povahy rozhodnutí vydaných správnu komisiou predstavuje určitý nedostatok súčasného systému, ktorý navyše *a priori* vylučuje, aby dôvodnosť rozhodnutí tejto komisie mohla byť preskúmaná súdmi Únie.

70 — Pozri najmä článok 71 ods. 2 nariadenia č. 1408/71, zmeneného a doplneného nariadením č. 465/2012, podľa ktorého sa správna komisia uznáva kvalifikovanou väčšinou, ako sa vymedzuje v Zmluvách, okrem prípadu, ak sa prijímajú jej stanovky, ako aj rozhodnutie správnej komisie A1 z 12. júna 2009 o zavedení postupu dialógu a zmierovacieho postupu týkajúceho sa platnosti dokumentov, určenia uplatniteľných právnych predpisov a poskytovania dávok podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 (Ú. v. EÚ C 106, 2010, s. 1), ktoré nadobudlo účinnosť 1. mája 2010. Pozri rovnako rozhodnutie správnej komisie H5 z 18. marca 2010 o spolupráci v boji proti podvodom a omylom v rámci nariadení č. 883/2004 a č. 987/2009 (Ú. v. EÚ C 149, 2010, s. 5).

71 — Pozri v tejto súvislosti bod 9 rezolúcie Európskeho parlamentu zo 14. septembra 2016 o sociálnom dumpingu v Európskej únii [2005/2255(INI)] [P8_TA-PROV(2016)0346], kde sa okrem iného zdôrazňuje, že príslušné orgány hostiteľského členského štátu, po dohode s príslušnými orgánmi štátu vyslania, musia byť oprávnené overiť spoľahlivosť formulára A 1 v prípade vážnych pochybností o vyslaní. Pozri rovnako súvisiacu správu výboru pre zamestnanosť a sociálne veci Parlamentu z 18. augusta 2016 (A8-0255/2016).

72 — Odkazujú najmä na rozsudky z 23. novembra 1999, Arblade a i. (C-369/96 a C-376/96, EU:C:1999:575, bod 38); z 3. apríla 2008, Ruffert (C-346/06, EU:C:2008:189, bod 42 a citovanú judikatúru); zo 7. októbra 2010, dos Santos Palhota a i. (C-515/08, EU:C:2010:589, body 47a 48 a tam citovanú judikatúru); z 19. decembra 2012, Komisia/Belgicko (C-577/10, EU:C:2012:814, bod 45), a z 3. decembra 2014, De Clercq a i. (C-315/13, EU:C:2014:2408, bod 69). Navyše odkazujú na rozsudok z 2. decembra 1997, Dafeki (C-336/94, EU:C:1997:579), v ktorom Súdny dvor v bode 21 uviedol, že v konaniach, v ktorých sa má určit nárok migrujúceho pracovníka na sociálne dávky, sú vnútroštátne inštitúcie príslušné v oblasti sociálneho zabezpečenia a vnútroštátne súdy členského štátu povinné rešpektovať potvrdenia a analogické dokumenty týkajúce sa osobného stavu vydané príslušnými orgánmi iných členských štátov, ibaže je ich správnosť vážne narušená konkrétnymi nepriamymi dôkazmi vzťahujúcimi sa na daný individuálny prípad.

73 — Pozri najmä rozsudky z 2. decembra 1997, Dafeki (C-336/94, EU:C:1997:579, bod 16); zo 7. októbra 2010, dos Santos Palhota a i. (C-515/08, EU:C:2010:589, bod 25), a z 19. decembra 2012, Komisia/Belgicko (C-577/10, EU:C:2012:814, bod 43 a 44).

81. V kontexte prejednávanej veci by obmedzenia voľného pohybu neboli odôvodnené ani tak konaním niektorých hospodárskych subjektov, ale skôr opomenutím zo strany iných členských štátov zaviesť kontroly dostatočné na zabezpečenie správneho uplatňovania kolíznych noriem uvedených v ustanoveniach hlavy II nariadenia č. 1408/71.

82. Z toho vyplýva, že problém týkajúci sa nekalej súťaže a sociálneho dumpingu, na ktorý poukazuje Urssaf d'Alsace a francúzska vláda, by mohol byť v skutočnosti vyriešený iba tým, že by členské štáty dodržiavali povinnosti vyplývajúce z nariadenia č. 1408/71. Ako bolo vysvetlené vyššie, dialóg a zmierovací postup zavedené v rámci tohto nariadenia majú zabezpečiť práve takéto dodržiavanie zo strany členských štátov.⁷⁴

83. Vzhľadom na toto konštatovanie sa domnievam, že sa v prejednávanej veci nemožno na odôvodnenie výnimky zo záväzného účinku potvrdenia E 101 s úspechom odvolávať na ciele spočívajúce v prevencii nekalej súťaže a sociálneho dumpingu.

84. V tejto súvislosti treba rovnako pripomenúť, ako to tvrdila Komisia, že členské štáty musia dodržiavať povinnosti vyplývajúce z práva Únie bez ohľadu na to, že iné členské štáty svoje povinnosti prípadne neplnia.⁷⁵ Členský štát teda nie je oprávnený jednostranne prijať nápravné opatrenia alebo ochranné opatrenia, aby predišiel prípadnému nerešpektovaniu pravidiel práva Únie zo strany iného členského štátu.⁷⁶ Ak by to bolo inak, systém kolíznych noriem zavedených nariadením č. 1408/71 by bol ohrozený.

85. Na záver treba pripomenúť, že analýza uvedená v týchto návrhoch sa vzhľadom na skutkový stav sporu vo veci samej nevzťahuje na prípady zneužitia práva alebo podvodu zo strany pracovníka alebo jeho zamestnávateľa.⁷⁷ Nemožno preto vylúčiť, že v budúcnosti môže byť nevyhnutné poskytnúť spresnenia týkajúce sa uplatniteľnosti judikatúry o záväznom účinku potvrdenia E 101 na situácie, v ktorých sa zistilo takéto zneužitie alebo podvod.

V – Návrh

86. Vzhľadom na predchádzajúce úvahy navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na prejudiciálnu otázku, ktorú položil Cour de cassation (Kasačný súd) (Francúzsko), takto:

Pokým potvrdenie E 101 vydané v súlade s článkom 12a bodom 1a nariadenia Rady (EHS) č. 574/72 z 21. marca 1972, ktorým sa stanovuje postup pri vykonávaní nariadenia (EHS) č. 1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov a ich rodiny, ktorí sa pohybujú rámci spoločenstva, potvrdzujúce, že na zamestnanca sa vzťahuje systém sociálneho zabezpečenia tohto členského štátu na základe článku 14 ods. 2 písm. a) bodu i) nariadenie Rady (EHS) č. 1408/71 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a ich rodinných príslušníkov, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva, nebolo odňaté alebo vyhlásené za neplatné inštitúciou, ktorá ho vydala, je záväzné pre príslušnú inštitúciu a súdy hostiteľského členského štátu, aj keď zistili, že podmienky činnosti zamestnanca zjavne nepatria do vecnej pôsobnosti tohto posledného uvedeného ustanovenia.

74 — Pozri body 59 až 66 týchto návrhov.

75 — Pozri v tomto zmysle rozsudok z 26. februára 1976, Komisia/Taliansko (52/75, EU:C:1976:29, bod 11), v ktorom Súdny dvor zdôrazňuje, že Zmluva sa neobmedzila na uloženie vzájomných povinností rôznym subjektom, na ktoré sa uplatňuje, ale zaviedla nový právny poriadok, ktorý upravuje právomoci, práva a povinnosti uvedených subjektov, ako aj postupy nevyhnutné na zistenie a potrestanie každého porušenia.

76 — Pozri rozsudok z 23. mája 1996, Hedley Lomas (C-5/94, EU:C:1996:205, bod 20).

77 — Pozri bod 36 týchto návrhov. Z ustálenej judikatúry vyplýva, že osoby podliehajúce súdnej právomoci sa nemôžu podvodne alebo zneužívajúcim spôsobom dovolávať právnych noriem Únie. Pozri rozsudok z 28. júla 2016, Kratzer (C-423/15, EU:C:2016:604, bod 37 a citovanú judikatúru).